

■ Вяртаемся да надрукаванага

«МУЗЕЙ ВЯЛІКАЙ АЙЧЫННАЙ»

Аркукул «Музей Вялікай Айчыннай», апублікаваны ў газеце «Звязда» 08.05.2012, разгледжаны ва УП «УКБ Мінгарвыканкама».

Адносна ўзнятых пытанняў у частцы праектавання новага будынка дэпазітарыя інфармуем.

У цяперашні час ПКУП «Мінскпраект» праектуе адміністрацыйна-гаспадарчы блок з дэпазітарыем музея Вялікай Айчыннай вайны ў раёне вул. 1-е Кальцо — вул. Ціміразева. Тэхніка-эканамічная паказчык аб'екта наступныя:

— агульная плошча адміністрацыйна-гаспадарчага блока — 5050 кв.м, у якім будуць працаваць 200—250 чалавек;

— плошча фондасховішча — 6790 кв.м;

— рэстаўрацыйных майстэрняў — 2010 кв.м.

Праектныя рашэнні прадугледжваюць апытальныя ўмовы па захаванні ўнікальных экспанатаў, а таксама сучасныя майстэрні па іх рэстаўрацыі і аднаўленні.

Рэалізацыя гэтай праекта дасць магчымасць атрымаць сучасны комплекс, які дазволіць аднаўляць унікальныя рэліквіі як музея ВОВ, так і іншых музеяў Рэспублікі Беларусь.

Тэрміны будаўніцтва будуць вызначацца з улікам каштарыснага кошту аб'екта, нарматыўнай працягласці будаўніцтва і наяўнасці фінансавання.

Праектныя работы плануецца завяршыць у гэтым годзе.

Л. ПРАЦЬКО, намеснік дырэктара камунальнага ўнітарнага прадпрыемства «Упраўленне капітальнага будаўніцтва Мінгарвыканкама».

Міністэрствам культуры разгледжаны артыкул «Музей Вялікай Айчыннай», які быў надрукаваны ў газеце «Звязда» 08.05.2012. Па выніках разгляду паведамляем наступнае.

Канцэпцыя экспазіцыі Беларускага дзяржаўнага музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны і яе мастацкае рашэнне разгледжаны і ўхвалены Рэспубліканскай навукова-метадычнай радай па пытаннях музейнай справы. Музей рыхтуе заданне на стварэнне экспазіцыі для аб'яўлення конкурсу.

Узвядзенне новага будынка музея і стварэнне экспазіцыі ў ім вядзецца ў адпаведнасці з распрацаванымі графікамі ў цесным узаемадзеянні Міністэрства культуры і музея з Мінскім гарвыканкамам, які з'яўляецца заказчыкам аб'екта.

Пытанне аб перамяшчэнні калекцыі музея з будынка па пр. Незалежнасці, 25а ў іншы будынак, а таксама будаўніцтва дэпазітарыя прапрацоўваецца Мінскім гарвыканкамам сумесна з Міністэрствам культуры. Пры прыняцці канчатковага рашэння будуць улічаны патрабаванні заканадаўства Рэспублікі Беларусь аб музеях і Музейным фондзе Рэспублікі Беларусь у частцы забеспячэння захаванасці музейных прадметаў.

Т. СТРУЖЭЦКІ, намеснік міністра культуры Рэспублікі Беларусь.

АДРЭДАКЦЫІ. Праблемныя пытанні адносна перспектыв Беларускага дзяржаўнага музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны газеты «Звязда» будзе трымаць на кантролі



«...АЛЕ ЁН НЕ ЛОМІЦЦА!»

— Рыхтуй сані летам, а кошыкі... круглы год, — смеецца Іван Васільевіч Васільевіч з вёскі Гарошкі, заканчваючы плесці чарговы «твор».

Гэтай справай ён стаў займацца гадоў трынаццаць таму, пасля таго, як стаў інвалідам. «Колькі чаго наплёў» — ужо і не ўспомніць.

Але пра тое, што яго вырабы служаць не толькі землякам-бярэзінцам, але і ўкраінцам ды расіянам, гаворыць з гонарам. Бо яго ж і сапраўды — абы-што за бліскі свет чалавек не павязе.

Нарыхтоўваць лазу Івану Васільевічу дапамагаюць сямейнікі. У яго ж, глядзячы на яго спрытныя рукі, бывае, таксама спрабуюць нешта зра-

біць. Але да поспехаў майстра ім далёка. Гэта ў яго, калі іншай работы няма, за месяц выходзіць каля 25 кашуў. І ў хаце яны доўга не ляжаць.

— Іван — сапраўдны гаспадар! — не нарадуецца на яго жонка. — Сам падлогу ў доме пераслаў, сам drovy пілуе і коле, а ўжо пляце...

Некалькі яго прыгожых вырабаў з лазы старшыня Бярэзінскага раённага таварыства інвалідаў Ніна Мацвееўна Бурко прывезла каля на прэзентацыю «Звязды». Тады ж зазначыла, што Іван Васільевіч і сам нібы тая лаза: лёс гне, гняце яго, але ж ён не ломіцца!

Марына БЕГУНКОВА, фота аўтара. Бярэзінскі раён.

ДА БЯДЫ ДАВЁЎ ХАЛАДЗІЛЬНІК

У Смаргоні работнікі МНС на пажары выратавалі пажылуу жанчыну. Папярэдняй прычына здарэння — кароткае замыканне электраправодкі халадзільніка.

— Было амаль шэсць гадзін раніцы, калі паступілі выклік на пажар драўлянага дома па вуліцы Першамайскай, 25а ў Званіла суседка. Калі ў жылы пакой патрапіла звяно газа-

дымахоўнай службы, «прабіўшыся» праз шчыльнае задмыленне ў доме, гаспадыня без прытомнасці ляжала на падлозе каля ложка, — расказалі ў Міністэрстве па надзвычай-

ных сітуацыях. — Пацярпелую з апёкам лёгкіх і атручэннем прадуктамі гарэння даставілі ў бальніцу. Стан пенсіянеркі 1940 года нараджэння быў цяжкі... У выніку пажару згарэў халадзільнік «Мінск». Часткова пашкоджана перакрыццё.

Сяргей РАСОЛЬКА.

АД УСПЫШКІ ПАРОЎ ЗАГАРЭЛАСЯ АДЗЕННЕ

У Мінску з-за неасцярожнасці пры абыходжанні з растваральніка атрымаў алёкі маладая жанчына.

У кухні кватэры жылга дома па вуліцы Убаровіча адбылася ўспышка лёгкаўзгаральнай вадкасці — хутчэй за ўсё, растваральніку, мяркуюць спецыялісты МНС. Жыллі не належыць непрацоўчому мужчыне 1973 года нараджэння, інваліду другой групы па апорна-рухальным апаратах. Суседзі характарызуюць гаспадарку кватэры адмоўна: той, у прыватнасці, злужывае спіртным. У выніку ўспышкі лёгкаўзгаральнай вадкасці загарэлася адзёнка на знябяд гаспадарка жылля. Яна атрымала тэрмічныя алёкі рук і ног першай-трэцяй ступеняў. У кватэры пашкоджана мэбля і сцены.

Сяргей РАСОЛЬКА.

■ Ліставанне

ЗВЫКЛАЯ справа: чытачы пішучы ў рэдакцыю (пытанцыя, скардзцыя, просьба дапамогі, дзеляцца думкамі, вершамі, байкамі), мы — пішам ім. Як правіла, асабіста. Кштальт: «Добрых здэн Вам, шануюны (альбо шануюная)...». Аднак бываюць выключэнні — бываюць пытанні, якія — дакладна ведаш — хвалююць не толькі таго, хто піша. Таму адказы на іх — праз газету і ў звычайным парадку: ліст у рэдакцыю, ліст з рэдакцыі. Такім чынам...

Слова ёсць і будзе!

Наша сям'я цягам некалькіх гадоў пастаянна чытае «Звязду». Аднак мае пытанне наконт назвы. У беларускай мове няма слова звязда. Ёсць зорка. Значыць, і газета павінна называцца так. Ці мы памыляемся? Спадзяёмся атрымаць адказ.

Эдуард ЖОЛУД, г. Мінск

На гэтае пытанне мы адказвалі не раз. Але ж калі ёсць патрэба, то разам з новымі падлісчыкамі, разам з тымі, хто прапуюць гэтую інфармацыю, пагартваем «Беларускую энцыклапедыю» (Мінск, 1998 г., т. 7). Паводле яе, «Звязда» — гэта, па першае, штодзённая грамадска-палітычная газета, якая выходзіць з 1917-га года... А па другое — атрыбут каляднай абраднасці, рухомая шматпрамянёвая асветленая энтрапія зорка на кіі, з якой хадзілі так званыя зведзары...

Далей у энцыклапедыі ідзе досыць падрабязны расказ пра тое, з чаго і як гэты атрыбут рабіўся, чым упрыгожваўся, а таксама фатаграфія хлопчыка (здымак зроблены ў 40-я гады) з вёскі Капылы Камянецкага раёна з гатовым вырабам.

Звычайна ж назвы звязды, як паведамляецца ў артыкуле, быў папулярны да 20-30-х гадоў.

Але і ў гэтым, дваццаць першым, падчас Каляд зведзды, як сімвал сонца, па-ранейшаму «запальваюцца» і нават у Мінску! Ахвотны пераапрацоўка ў «мядзведзкі», «казу» і «жоргава», ходзяць па кватэрах і офісах — віншуюць гаспадароў і сваіх дзелявых партнёраў, спяваюць жартоўныя песні, частуючыка, варожак, як прадкі, гуляюць у «Яшчара» і «Жаніцьбу Цярэцік»...

Усё гэта не так часта цяпер? На жаль... Але ж ёсць і, спадзяёмся, будзе, калі мы захаваем памяць, калі мы самі, па магчымасці, будзем адраджаць традыцыю. А следам — і слова звязда.

Яно, як пераканаліся, мае нашых продкаў было. Яно ёсць. І, хочацца верыць, будзе!

Кожны выбірае па сабе...

Дзясяткі разоў дасылаў вам карткі на розгрыш прызоў, спадзяваюся на выйгрыш. І ўсё марна. Таму я вырашыў: газету яшчэ выпісаць буду, а вось удзельнічаць у так званых розгрышках — ужо не. Бо яго ж калі і пашчаць на нейкую дробязь, дык потым зведзь па яе ў Мінск, забяры... Сабе даражэй атрымаецца.

А. П., г. Баўрыстань

Як сведчыць рэдакцыйная пошта, пастаянна выпісаць газету — яшчэ не значыць яе... чытаць. Прынамсі, на старонках «Звязды» не раз і не два падрабязна распавядалася, як праходзяць розгрышы, хто (у тым ліку з людзей старонкі) прымае ўдзел... Пастаянна паведамлялася, у які дзень гэтыя мерапрыемства ладзіцца, каб ахвотныя маглі стаць сведкамі — прыхеаць. І яны, трэба сказаць, прыязджалі, нават здалёк.

Пасля розгрышчэй таксама (і зноў жа пастаянна) пішам, што прызы, як правіла, дастаўляем, развозім...

Вядома ж, тым, каму ўсімхінулася ўдача... Крыўдна, што яна не ўсімхінаецца? Напэўна. Але ж чалавек пры гэтым не купляў латарыйных білету, не траціў дадатковых грошай (хіба на канверт). Ён выпісаў газету і атрымаў яе.

А ўжо нешта звыш... Анекдот, як кажуць, у тэму: дзядзька адзін пра ўдачу марыў. І не проста, а кленчыў пад абразамі і прасіў: «Божухна, дапамажы мне выйграць прыз у звяздоўскай латарыі!» Назаўтра зноў: «Божухна, дапамажы мне выйграць!...» І на паслязавтра — тое ж... Збыдзьдзе ў Бог! І таў азваўся, сказаў: «Мужык. Дык дапамажы ж і ты мне: выпішы хоць адзін раз гэтую газету, дашлі ў рэдакцыю картку...».

Анатоль БУТЭВІЧ.

ПАЛЯЎНІЧЫЯ, УНОСЬЦЕ ПРАПАНОВЫ

Міністэрства лясной гаспадаркі разам з зацікаўленымі дзяржаўнымі і грамадскімі арганізацыямі вядзе работу па ўнясенні змяненняў і дапаўненняў ва Указ Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь №580 «Аб некаторых мерах па павышэнні эфектыўнасці удзялення паляўнічых гаспадаркі і рыбгаспадарчай дзейнасці, адкаснальванні дзяржаўнага кіравання імі».

Дапаўненні і змяненні датычацца «Правілаў вядзення паляўнічых гаспадаркі і палявання». Таму міністэрства заклікае і паляўнічых гаспадаркі, і паляўнічых уносіць свае прапановы па гэтым пытанні. Да 20 чэрвеня іх можна накіраваць у Мінлясгас спецыялістам па электронных адрасах: zubko@ministry.mh.by; shastakou@ministry.mh.by. Таксама неабяжываць і зацікаўленыя грамадзяне і юрасобы могуць выказаць свае заўвагі і прапановы па тэлефоне 8 (017) 200 49 61.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению Минского районного потребительского общества (продавец) **ПРОВОДИТ ПОВТОРНЫЙ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН** по продаже здания магазина, об. пл. 128,5 кв.м, инвентарный номер 600/С-105006, расположенного по адресу: Минский район, Крупичский с/с, д. Зажурка.

Начальная цена с НДС — 227 874 000 бел. руб.

Площадь земельного участка — 0,1217 га (предоставлен продавцу на праве постоянного пользования).

Задаток 10% от начальной цены перечисляется: резидентами РБ на р/с № 3012108260016; нерезидентами РБ в валютном эквиваленте по курсу Нацбанка РБ на дату платежа на в/с: в евро (EUR) — 3012108260032; в долларах США (USD) — 3012108260029; в российских рублях (RUB) — 3012108260045; в ЦББ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», БИК 153001369, г. Минск, УНП 690324015 Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 5 (пяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата за объект производится в течение 30 (тридцати) банковских дней со дня проведения аукциона, если иное не предусмотрено договором купли-продажи.

Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rtb.by.

Предыдущее извещение о проведении торгов опубликовано в газете «Звязда» от 15.11.2011.

Аукцион состоится **26.06.2012** в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **22.06.2012** до 17.00 по указанному адресу.

Тел.: (8017) 224 61 34; 500 47 12.

ВЕТЭРАНЫ ЗАНЕПАКОЕНЫ

Ветэранаў вайны і працы Партызанскай раённай арганізацыі г. Мінска вельмі ўстрывожыў артыкул у газеце «Звязда», апублікаваны 8 мая 2012 года, — «Музей Вялікай Айчыннай». Мы з вялікай цікавасцю назіраем за будаўніцтвам новага будынка для музея, унеслі пазіўны фінансавы ўклад у гэтую сапраўды народную будоўлю і з нецяглівацю чакаем адкрыцця экспазіцыі.

З музеяем гісторыі Вялікай Айчыннай вайны мы супрацоўнічаем даўно, праводзілі шмат сумесных мерапрыемстваў, прысвечаных выхаванню моладзі ў духу любові да сваёй Радзімы, гонару за справы сваіх гераічных продкаў. Імкнёмся, каб малядое пакаленне даведвалася гістарычную праўду аб Вялікай Айчыннай вайне па праўдзівых дакументах таго часу, а не па кнігах фальсіфікацыяў гісторыі.

Мы былі ўпэўнены, што ў новым будынку музея будзе не толькі аформлены экспазіцыі па сучасных музейных тэхналогіях, але і створаны належныя ўмовы для захавання яго ўнікальнай чумы. Дакументы пра зверствы

фашыстаў, гераізм і самаадданы народна пачалі збірацца з 1942 года ў партызанскіх атрадах, падпольных групах, іх усімі шляхамі стараліся адправіць на «Вялікую зямлю» для праўдзівых адлюстравання падзей тых дзён і захавання на будучыя часы.

Аднак тое, што толькі 10% фондаў музея плануецца перавесці ў новы будынак, выклікае цалкам абгрунтаваную трывожу. Выклікае непакой, што фондасховішча толькі праектуецца і будзе размешчана далёка ад музея. Чаму яно праектавалася не ў першую чаргу, а пакінута на далёкіх тэрмінах? Што гэта: звычайная неразважчасць або, як сцвярджаюць чуткі, якія распусціліся ў народзе, — спланаваная акцыя, якая будзе садзейнічаць страце шэрагу дакументальнай матэрыялаў?

Мы былі ўпэўнены, што ў новым будынку музея будзе не толькі аформлены экспазіцыі па сучасных музейных тэхналогіях, але і створаны належныя ўмовы для захавання яго ўнікальнай чумы. Дакументы пра зверствы

ні ў адным музеі свету. Ветэраны лічаць недапушчальным нават кароткатэрміновае захоўванне фондаў у неспрыяльных умовах памяшканняў. Гэта можа стварыць пагрозу псавання і страты каштоўнасцяў, якія там захоўваюцца.

Жывых захавальнікаў памяці пра вайну застаецца з кожным годам усё менш, а колькасць ахвотных адабраць у нас Перамогу, перагледзець вынікі вайны застаецца. Для ветэранаў, якія жылі ў жывых, застаецца ў сіле наказ: зрабіць усё, каб памяць пра подзвігі народа не загасла ў вяках.

Мы вельмі просім рэдакцыю «Звязды» з мэтай захавання бісцэнтральных фондаў музея ўзяць пад кантроль планавыя пераезд каштоўнасцяў фондасховішча ў новы будынак музея, які будзе ўзбудаваны ў будучы час.

Па даручэнні ветэранаў Партызанскага раёна г. Мінска Р.С. РАМАНОўСКАЯ, старшыня савета ветэранаў.



Сёлета спаўняецца 590 гадоў, як у Навагародку браў свой чацвёрты шлюб 70-гадовы кароль польскі і найвышэйшы князь літоўскі Ягайла з 17-гадовай князёўнай Соф'яй Гальшанскай.

ЗАГАДКІ АДНАГА ВЯНЧАННЯ



Часам гісторыкі любяць звяртацца не толькі да невядомых фактаў, каб выявіць сваю пункт погляду, а нават да ўжо вядомых. Датчыць гэта і гістарычных фактаў. У абсалютнай большасці публікацыі пра Ягайлу годам яго нараджэння называецца 1351 альбо 1352. Гэта засведчылі як нашыя, так і замежныя даследчыкі. Аднак апошнім часам у польскай навуковай літаратуры сустракаецца іншая дата, і звязана гэта акурат са шлюбаваннем караля польскага ў Навагародку. Гаворыцца, праўда, без спасылка на адпаведныя дакументы, што 60-гадовы, а не 70-гадовы Ягайла браў шлюб з Соф'яй Гальшанскай. Ну, ды хай сабе: мо ў спрэчцы і сапраўды народзіцца ісціна.

Штосці падобнае і з датай шлюбавання. У гістарычных крыніцах называюцца дзве: 4 і 24 лютага 1422 года. Паколькі большасць сведчанняў за 24 лютага, то і ў таксама прытрымліваюцца гэтай даты, калі пісаў раман «Каралева не здраджвала каралю, альбо Каралеўскае шлюбаванне ў Навагародку». Такім чынам, сёлета спаўняецца 590 гадоў, як гальшанская княжна Соф'я — сярэдняя з трох дочак князя Андрэя Іванавіча Гальшанскага і Аляксандра Дзімітрыевіча з роду Друцкіх — пабралася шлюбам з каралём польскім Ягайлам і неўзабаве стала каралевай польскай, далучылася да грона еўрапейскіх уладных дамоў.

Шлюб гэты адбываўся ў нашым сённяшнім Навагародку амаль праз 200 гадоў пасля таго, як горад з'яўляўся рэзідэнцыяй вялікага князя літоўскага і першага караля Вялікага Княства

Мінула каля года, і кароль мусіў жаніцца трэці раз. На гэты раз ён выбраў «простую гошчу» — удаву пасля дзвух мужоў Эльжбету Граноўскую-Пілецкую. Яна мела дзяцей ад ранейшых шлюбаў. Аднак ад шлюбу з Ягайлам дзетак не было. І зноў ён лёс не пашкадаваў Ягайлу. Праз тры гады сумеснага жыцця Эльжбеты не стала. На вачах усіх падданых знікла мара Ягайлы мець спадчынінікаў, каб не выпусціць каралеўскі жэзл у чужыя рукі.

Аднак не такі быў круэскі паводзінец, каб складваць рукі і падавацца лёсу. Ён задумаў ажаніцца чацвёрты раз. Ды не проста ўзяць чарговы шлюб, а зрабіць так, каб і лёс падпарадкаваць сабе, і ўсім даказаць, што вялікалітоўскі гаспадар можаць быць здатнымі ва ўсіх справах. І сямідзесяцігадовы Ягайла папрасіў свайго папленчыка, вялікага князя літоўскага Вітаўта пасватваць яму сямнаццацігадовую гальшанскую князёўну Соф'ю, якая тады жыла ў свайго дзядзькі Сямёна Дзімітрыевіча Друцкага, бо яе бацька памёр, калі Соф'я было ўсяго 5 гадоў. Аднак на той час вельмі пільна сачылі за захаваннем звычайу і традыцыі. Меншая сястра не магла пайсці замуж раней за старэйшую. А старэйшую Валесібу не хацеў браць Ягайла. Каб задаволіць каралеўскі капрыз, давялося хуценька знайсці жаніха Васілісе.

Але і гэта не ўсе з прыдумак Ягайлы. Выбіраючы жонку са сваіх ліцвінскіх, то бок беларускіх зямель, ён спадзяваўся, што яна адвядзе караля ад бяздзетнасці. А каб гэты спадзеў стаў мацнейшым і больш надзейным, Ягайла вырашыў пабрацца шлюбам не ў стольным польскім Кракаве, а ў былой сталіцы Вялікага Княства Літоўскага, якая і яго самаго выправіла ў каралеўскую дарогу, надзейна паставіла на крыло.

Восі і прыхеаў ён з вялікай світай у заснежаны Навагародка, каб тут, на сваёй ліцвінскай, лічы, беларускай, зямлі пабрацца шлюбам з дачкой

гальшанскага князя Андрэя, таксама ліцвінкай. Пра тую памятную падаею дагэтуль усім наведнікам Навагародка нагадывае памятная дошка ў Фарным касцёле, калісьці збудаваным Вітаўтам Вялікім, пастаўленая ў 1920-я гады (на польскай мове): «У гэтай святыні ў 1422 годзе Уладзіслаў Ягайла, кароль польскі і вялікі князь літоўскі, браў шлюб з Соф'яй, княжнай гальшанскай, будучай маткай каралёў польскіх Уладзіслава Варненчыка і Казіміра Ягелончыка. Кароль Казімір Ягелончык быў бацькам св. Казіміра і каралёў польскіх Яна Ольбрахта, Аляксандра, Жыгімонта I, а таксама Уладзіслава, караля венгерскага і чэшскага, і Фрыдэрыка, кардынала касцёла рымскага, прымаса Польшчы, дзедам Жыгімонта Аўгуста, апошняга з дынастыі Ягелонаў, якія на вышэйшую ступень магчымасці і славы ўнеслі Каралеўства Польскае і Вялікае Княства Літоўскае».

Так гальшанская князёўна Соф'я стала не толькі каралевай польскай, але і маці каралёў, як называлі яе сучаснікі і пісьменнікі. Хіба ж не праўда? Зірніце яшчэ раз на пералік імёнаў і прозвішчаў, што на навагародскай памятнай дошцы. Бацьце, колькі там розназямельных каралёў? І ўсе — ад Ягайлы і Соф'і Гальшанскай, выхаванцаў нашай, тутэйшай зямлі. Кажуць, што і дагэтуль у Еўропе няма ніводнага высокаўладнага дома, які ў сваёй спадчынным гісторыі не меў бы Ягайлаў і Соф'іных каранёў.

Вось так шырока разгарнулася адна з магчымых еўрапейскіх дынастыяў пасля удалага шлюбавання ў Навагародку. Каралеўская (польская, венгерская і чэшская) дынастыя Ягелонаў-Ягайлавічаў, адгалінаванне Гедынінавічаў панавала ў сярэднявечнай Еўропе з 1377 да 1572 года. Навагародскае шлюбаванне амаль дзе стагоддзі ўплывала на ход еўрапейскай палітыкі.

Хоць, што праўда, і з Соф'яй Гальшанскай у Ягайлы жыццё не было бягсмарным. Пасля нараджэння першыцца Уладзі-

слава яе абвінавацілі ў здрадзе мужу, схалпілі рыцараў, якія ні былі часцей за іншых наведвалі ложніцу (спальню) каралевы. Катавалі, дапытвалі. Ды адзін з іх — вось дзе сапраўднае рыцарства! — Генрык з Рогавы і пад прымусам не мог паклічынічаць. Ён сцверда стаў на сваёй. «Каралева не здраджвала каралю!» і даказаў, і апраўдаў Соф'ю. І нарадзіла